

Landelijke Onderwijsdag Natuurinclusieve landbouw

Hoever zijn we met natuurinclusieve landbouw? Welke ontwikkelingen zien we?
Wat kan jouw bijdrage zijn? Hoe integreer je het in je lessen?

22 november 2022

Boerderij de Boerinn

Mijzijde 6, 3471 GM Kamerik

Wil je erbij zijn? **Meld je dan snel aan** via marc.klieverik@rvo.nl

(en geef gelijk ook je dieetwensen door!)

Programma:

- 09.15 Inloop met koffie / thee
- 10.00 Welkom door dagvoorzitter Ger van Laak (Yuverta).
- 10:10 Jan Willem Erisman (Universiteit Leiden): De rol van stikstof in de (natuurinclusieve) landbouw.
- 10:50 André van der Zande (Ambassadeur Natuurinclusief) over de Agenda Natuurinclusief en de rol van kennis/onderwijs.
- 11.15 Workshopronde 1 (met koffie en thee).
- 12.30 Lunch met boekenmarkt / informatiemarkt*.
- 13.30 Alex Datema (vz. BoerenNatuur) en Jan Willem Erisman: Natuurinclusieve transitie op Schiermonnikoog: lessen voor het onderwijs.
- 14.15 Korte presentaties van lesmateriaal:
Tjalling Huisman, HVHL:	Pitch: Goed gebruik Portaal Natuurinclusieve Landbouw op GKN
Marijke Dijkshoorn, WUR:	Wiki Voer voor adviseurs
Gerjanne van Esveld, NAJK:	Kennisclips Boernatuurlijk
Ger van Laak, Yuverta:	Pitch: blauwgroenlespakket.nl
- 14.45 Workshopronde 2 (met koffie en thee).
- 16.00 Kennisclip behorend bij de film Grutto en afsluiting.
- 16:15 Borrel.

* uitgever VONK is aanwezig met een uitgebreid aanbod van boeken. Ook laten we een breed aanbod zien van verschillende soorten informatiemateriaal.

Workshopronde 1

- A. **Natuurinclusieve landbouw in het curriculum:** aanpassing van kwalificatiedossiers, ontwikkeling van keuzedelen ecologisch beheer (Eline Schothorst, Clusius; Willem IJtsma, Terra; Peter Gelling, provincie rv. Drenthe en SBB).
- B. **Kruidenrijk boeren loont en heeft de toekomst! Hoe ziet dat eruit en hoe geven we dat vorm?** Over betekenis, ideale graslandsamenstelling, bijbehorende kengetallen en een gezonde jaarrekening.
- C. Over betekenis, ideale graslandsamenstelling, bijbehorende kengetallen en een gezonde jaarrekening. Wat kan het groen onderwijs met dit thema? (Wim Schepers, Aardewerk)
- D. **Boerenlandvogels in het onderwijs:** Presentatie lesmateriaal op basis film 'Grutto', gebruik factsheets, posters. Inbreng van deelnemers wensen en tips. (Astrid Manhoudt, Diederik Sleurink)
- E. **Slim gebruikmaken van het Portaal Natuurinclusieve Landbouw op Groen Kennisnet,** waar vind ik lesmateriaal, hoe kan ik mijn eigen lesmateriaal delen, etc. (Rob van Genderen, Groen Kennisnet)
- F. **Visie van LTO op het belang van biodiversiteit voor de boer:** projectvoorbeelden en gezamenlijk verkennen hoe functionele biodiversiteit in te passen is in je eigen lessen. (Tamar de Jager, LTO)
- G. **Actieplan biologische landbouw.** (Michael Wilde, Bionext)

Workshopronde 2

- A. **Ondernemers aan het woord:** natuurinclusieve ondernemers vertellen op welke manier zij hun bedrijfsvoering natuurinclusiever maken, wat dat hen brengt (met o.a. Christaan Bond over druppelirrigatie).
- B. **Breed Ondernemerschapsonderwijs** voor "mindshift" studenten/ docenten, samenwerking bedrijfsleven (challenges, regioleren, projecten, vraagstukken, etc. (Thomas Lans, lector Kansrijk Ondernemen bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen)
- C. **Serious game BoerNatuurlijk!** Speel het spel (voor vmbo, mbo en hbo beschikbaar) en verken wat je ermee kunt in je lessen. (Gerjanne van Esveld, NAJK)
- D. **(Pilot)projecten:** hoe werken boeren en terreinbeherende organisaties samen, welke eisen stellen de TBO's aan hun pachters.
- E. **Biodiversiteitsmonitoren Melkveehouderij en Open Teelten,** voor respectievelijk mbo niveau 3 en 4, mbo niveau 2 en vmbo klas 4. (Janneke Beckers, Yuverta en Karin Winkler, WUR)
- F. **Resultaten uit LIFE-IP Biodiversity4All,** de rol van collectieven en (mogelijke) samenwerking met onderwijs. (Wouter Hakkeling, BoerenNatuur)

